

103. Dunakeszi, Fatelep

(Pest megye) R, B, LT, Sza, N

2000. május 4-én észleltem, hogy Dunakeszin, a belterület D-i végénél, a 2. sz. főút mellett, a Topográfiaiban 5/3. számon szereplő lelőhely D-i részén (MRT XIII/2. k. „Kopolya” néven) földmunka folyik. Érdeklődésemre elmondták, hogy az itt működő fatelepet bővítik; ehhez a humuszt eltávolítják, majd a területet építési törmelékkel feltöltik, ezt tömörítik, végül az egészet lebetonozzák. A vastag humuszréteg miatt 40-80 cm-ig mélyítették, helyenként azonban ennél mélyebbre mentek. Elsősorban a terület nagyobb, É-i sávjában, ahol átlag 100 cm-t is elérte a mélyítés. Ezen a részen a régészeti objektumokat nagyrészt tönkretették. A terület D-i sávjában a lehumuszolt felületen több tucat objektum foltja mutatkozott. A munkálatokhoz a Pest Megyei Múzeumok Igazgatóságától engedélyt nem kértek, annak ellenére, hogy korábban a területre vonatkozó rendezési tervekhez adott állásfoglalásunkban két esetben is jeleztük az önkormányzatnak: a területen ismert és nyilvánított, fontos régészeti lelőhely van. A múzeumigazgatóság kérésére az önkormányzat jegyzője május 9-i határozatában a munkát leállította, és kötelezte a terület tulajdonosát, hogy vegye fel a kapcsolatot a területileg illetékes váci Tragor Ignác Múzeummal. Ez megtörtént, azonban a meginduló tárgyalások nem vezettek eredményre. Ezért a felek kérték a Kulturális Örökség Igazgatóságának közreműködését a további egyeztetéshez.

A 2000. június 2-án tartott helyszíni bejárás eredményeképpen megállapodás született a múzeumigazgatóság és a terület tulajdonosa között. Ennek értelmében a tulajdonos vállalta 1200 m² nagyságú területen a régészeti feltárás költségeinek fedezését. Vállalta továbbá, hogy az ásatás befejezése után a lehumuszolt terület fel nem tárt részét a múzeum képviselőjének jelenlétében visszatemeti úgy, hogy legalulra legalább 20 cm vastagságban tiszta földréteg kerül.

A feltárást 2000. június 27–július 10. között végeztem el. A megbolygatott terület nagysága 5700 m², ebből 1852 m²-t sikerült feltárni. További 297 m² nagyságú részen a felületet megnyestük, és az itt előkerült objektumok foltjait a geodéziai felmérésen rögzítettük.

Összesen 53 objektumot tudtunk kibontani. Közülük az 5. számú nagy valószínűséggel földbe ástott építmény részlete, és a vatyai kultúrához sorolható. Sajnos, annyira kis része esett a feltárható területbe, hogy alakját és szerkezetét nem lehetett tisztázni. A 42. számú kemencének csak a feneke maradt meg, ennek alapozását apró kavicsokból készítették. A betöltéséből előkerült, kézzel formált fazék töredékéről a későbbi vizsgálat döntheti el, hogy római kori vagy népvándorlás kori. A többi objektum hulladékgödör, kor szerinti megoszlásuk a következő: 5 gödörben a badeni kultúra klasszikus szakaszának kerámiája volt. 8 gödör bronzkori, valószínűleg a vatyai kultúrához tartozik (ezekből kisszámú és kevésbé jellegzetes leletanyag van). A 49. gödör-

ben a halomsíros kultúra jellegzetes cserepei voltak. Két gödör valószínűleg kelta. 20 gödör szarmata cserepeket tartalmazott, kettőben egy-egy kis sigillata töredék is volt. Két gödörben kvád jellegű cserepeket találtunk. A késő népvándorlás korhoz (8–9. sz.) sorolható két gödör. Három gödör annyira kevés és jellegtelen cserepet tartalmazott, hogy a koruk bizonytalan. Nyolc gödörben (gödöraljban) nem volt kerámia. A leletanyag összetétele megfelel a korábbi kutatásokból, illetve terepbejárásokból ismertnek; csupán újkőkori cserepek nem kerültek elő.

Megjegyzendő, hogy a feltárás előtt, a lehumuszolt felületen megfigyelt „2. sír” szintén hulladékgödörnek bizonyult, és az itt előkerült csontok nem ember-, hanem állatcsontok.

KŐVÁRI KLÁRA

104. Dunakeszi, Malom-árok

(MRT 9. k. 5/11.)

(Pest megye) A, Ú

A terepbejárásakor megfigyelt avar telep területén pinzetömb kiemelése során végeztünk régészeti megfigyelést és megelőző kutatást a 02/24 hrsz. telken. Előkerült két gödör és egy árok. Az 1. számú gödör lelet nélküli volt, a 2. számú gödör az árokból nyílt, foltjának színe teljesen egyöntetű volt az árokéval, amelynek alján II. világháborús bombát találtunk. E gödörben találtunk avar kori cserepet, mint ahogy találtunk a nyilvánvalóan világháborús lövészárokból és felső bolygatott humuszos rétegekben is.

TETTAMANTI SAROLTA

105. Dunakeszi, Nádas

(Pest megye) R, LT

Lelőhelyünk Budapest és Dunakeszi határán, már Dunakeszi területén a 2A út káposztásmegyeri lehajtójától É-ra a Dunakeszi, Székes-dűlő lelőhely közvetlen szomszédságában, az Óceán-ároktól K-re fekszik. Leletmentésünk a Székes-dűlőn építendő Auchan áruházhoz vezető lehajtó nyomvonalán folyt. Kutatásunk előzményeként M. Virágh Zsuzsanna a mostani ásatáshoz közvetlenül kapcsolódó területen 1995-ben egy rézkori település erősen bújtatott objektumait tárta fel.

2000. szeptember 4–23-ig tartó ásatásunk a korábbi kutatásokhoz hasonló eredményeket hozott. A felszíni humusz a feltárt, mintegy 1500 m²-es területen korábbi földmunkák során erősen sérültnek bizonyult, a korábban itt végzett földkitermelés következtében időnként teljesen hiányzott. A felület egy részét később 20. századi hulladékkal töltötték fel, amely viszonylag nagy mennyiségben került elő az ásatás során. A feltárt terület két kisebb, É-D irányú dombhátra esett. Az épen maradt részeken foltokban vörösesbarna, 20–40 cm vastag homok alkotta a felszínt, amelyből szórványosan őskori, többnyire rézkori cserepek kerültek elő. Ezen kívül em-